

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1540>

Volume 6 Issue 5, p. 199-216, May 2013

**OKULÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN YETERLİLİK ALGILARI
(CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ İLE İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)***

THE PERCEPTION OF SUFFICIENCY OF THE TEACHER CANDIDATES OF PRE-SCHOOL DEPARTMENT ABOUT THE APPLIANCES AND METHODS OF MEASURE AND EVALUATION.

(THE DEPARTMENT OF CUMHURİYET UNIVERSITY AND INONU UNIVERSITY)

Öğr. Gör. İlhami BAYRAK

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Kemal DURUHAN

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı

Abstract

The aim of this study was to determine qualification perceptions and views of preservice preschool teachers about assessment and evaluation tools and methods. In this context, whether there is significant difference in some variables of 4th year students of preservice preschool teachers, such as sex, the type of high school they graduated from, universities where they are getting education were examined and also their perceptions and opinions about

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

assessment and evaluation of the adequacy of the methods and tools were researched.

The research is a descriptive study. In this regard, both quantitative and qualitative data collection techniques used in mixed method in the study. In the study after obtaining quantitative data, quantitative data were supported with qualitative data. In this study, one of the descriptive research designs 'Case Study' pattern was used. The data were obtained from preservice preschool teachers getting education in the fourth year from Inonu and Cumhuriyet University. SPSS statistical program was used for the quantitative analysis of the data. While Cramer's V test used in quantitative part SPSS statistical tests, for the qualitative part, content analysis was used.

According to the results, variables of preservice preschool teachers' gender, education and graduated high school and the university seems to have a significant relationship. In this context, it is found that preservice preschool teachers' perceptions of the adequacy of assessment and evaluation tools and methods are lower. These preservice preschool teachers felt inadequate in measuring and assessing children's behaviors from 36 to 72 months. They plan to eliminate these deficiencies by consulting to the preschool teachers who are experienced in the profession, by getting in-service training when they assigned and by getting higher level education such as master degree.

Key words: preservice teachers, assesment, evaluation tools and methods, adequacy

Öz

Bu araştırmanın amacı 'Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yöntemlerine İlişkin Yeterlilik Algılarını ve Görüşlerini' belirlemektir. Bu bağlamda okulöncesi öğretmenliği bölümü 4.sınıf öğrencilerinin cinsiyet, üniversite ve mezun oldukları lise türü gibi değişkenlerin araştırma verileri açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğini, ölçme ve değerlendirme araç ile yöntemlerine ilişkin yeterlilik algıları ve görüşlerini incelemektir. Araştırma betimsel bir araştırmadır. Bu doğrultuda veri toplama tekniği olarak hem nicel hem nitel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma, nicel verilerin elde edilmesinden sonra, nitel verilerle desteklenmiştir. Araştırmada betimsel araştırma deseni olarak 'Durum Çalışması' deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın verileri Cumhuriyet Üniversitesi ile İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği bölümü 4.sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde nicel boyutunda SPSS istatistiksel program kullanılmıştır. SPSS istatistiksel testlerden Cramer's V testi, nitel boyutunda ise içerik analizi kullanılmıştır. Sonuçlara göre okulöncesi öğretmen adaylarının cinsiyet, öğrenim görülen üniversite ve mezun olunan lise değişkenine göre anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yonteme ilişkin yeterlilik algılarının düşük olduğu görülmektedir. Okulöncesi öğretmen adaylarının 36-72 ay olan öğrencilerin

gelişim özelliklerine uygun davranışı ölçmek konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ve bu yetersizlik durumlarını deneyimli olan okulöncesi öğretmenlerden yardım alarak, öğretmen olarak atandıklarında hizmet içi eğitim almayı ve okulöncesi eğitimde yüksek lisans yapmayı düşündüklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen adayları, ölçme, Değerlendirme ve Yeterlilik

GİRİŞ

Okul öncesi eğitim pek çok şekilde tanımlanmış ve aşağıda farklı tanımlara yer verilmiştir: "Okul öncesi eğitim, 0-72 ay çocukların; tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, duygularının gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren, kendini ifade etmesini ve öz denetimlerini kazanmasını sağlayan, sistemli bir eğitim sürecidir" (Yılmaz, 2003, Akt. Güven ve Azkeskin, 2010:3).

Bu dönemdeki çocukların gelişimin takip edilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle okul öncesi dönemdeki öğrencilerin gelişimini takip etmede kullanılacak ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı ve bunlardan dönütler almak öğrencilerin gelişiminin belirlenmesi için gereklidir.

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini, öğrenme güçlüklerinin neler olduğunu, programların istenilen başarıya ulaşip ulaşmadığını, öğretimin ve öğretim materyallerinin etkililiğini belirlemek, öğrencilerin gelişimlerini izlemek, onların gelişimlerine yönelik geri bildirimlerde bulunmak için eğitimde ölçme ve değerlendirme hizmeti önemli ve zorunlu bir ihtiyaçtır (Algan, 2008, Akt. Çelikkaya, 2008: 122).

Okulöncesi dönem, gelişim özellikleri ve eğitim ihtiyaçları yönünden farklı bir dönem olarak kabul edilmektedir. Çocukların gelişiminin büyük ölçüde 0-6 yaş arasında tamamlandığı düşünüldüğünde, bu süre içerisinde kazanılan davranış biçimleri, çocuğun tüm yaşamını etkilemektedir. Bu davranış biçimlerini ortaya çıkarmanın yolu da planlı bir eğitim programından geçmektedir (Durmuşçelebi ve Akkaya, 2011:256).

Eğitim programının son ögesi olan hedefler doğrultusunda planlanan ve uygulanan eğitim etkinliklerinin çocukların davranışlarında oluşturduğu değişikliğin ölçülmesi ve yorumlanması amacıyla yapılan değerlendirmedir. Değerlendirme sonuçları, programın geliştirilmesi amacıyla kullanılabilir. Her iki durumda da asıl hedef çocukların gelişimini ve eğitimini desteklemektir.

Değerlendirme eğitim sürecinin en temel öğelerinden biridir. Değerlendirme;

- Çocuğun tanınması ve değerlendirilmesi,
- Programın değerlendirilmesi,
- Öğretmenin kendini değerlendirmesi olarak farklı yönlerden ele alınmalıdır (MEB, 2006:89).

Bilimsel bulgular, çocuğun kişilik özelliklerinin büyük bir bölümünün ilköğretim çağından önce geliştiğini göstermektedir. Türkiye'de okulöncesi eğitim, isteğe bağlı olarak, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Okulöncesi dönemde, çocukların bedensel, zihinsel ve toplumsal yönden gelişmeleri bir bütün olarak sağlanmaktadır (Gedikoğlu, 2005:77).

Çocuğun gelişiminin tam olarak sağlanabilmesi için, ona karmaşık becerileri kazanmasında sistemli olarak yol gösterilmelidir. Eğitim programı, çocuğa bilişsel bir tırmanma sağlayabileceği gibi, çocuğun psikososyal, fiziksel ve devinimsel gelişimini de hızlandırabilir. Bu nedenlerle okulöncesi dönemde, zorunlu okul çağına temellerini teşkil eden becerileri ve yeterlikleri geliştirebilecek esnek, çocuk merkezli bir eğitim programına ihtiyaç duyulmaktadır (Senemoğlu, 1994:21).

Program geliştirmeyi, eğitim programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünü olarak tanımlamak uygun görülmektedir. Hedef kavramı içinde, öğrenene kazandırılacak istenilen davranışlar yer almaktadır. İçerik öğesi ile eğitim programında hedeflere uygun düşecek konular düşünülmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde, hedeflere ulaşmak için hangi öğrenme- öğretim stratejileri, yöntemleri ve tekniklerin seçileceği belirtilmektedir. Değerlendirme öğesinde ise, hedef davranışların ayrı ayrı test edilip, istenilen davranışların ne kadarının kazandırıldığı ve eğitimin kalite kontrolü vurgulanmaktadır (Demirel, 2005:5).

Ölçme ve değerlendirme dersinin içeriği YÖK tarafından aşağıda belirtildiği gibi oluşturulmuştur: "Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtli sınavlar, doğru- yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktıları değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme" (Çoklar, Vural ve Şahin, 2009: 39).

Okul öncesi eğitimde öğrencilerin 36-72 ay olması ve gelişim özellikleri de dikkate alındığında sürece yönelik değerlendirme yapılması gerekmektedir. Bu öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir.

Bu araştırmanın amacı, son sınıf okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterlik algılarını tespit etme, bu ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini hazırlayabilme düzeylerini ve bu araç ve yöntemlere ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Bu amaçla aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur.

- 1- Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri cinsiyete göre nasıl değişmektedir?
- 2- Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri öğrenim gördüğü üniversiteye göre nasıl değişmektedir?
- 3- Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri mezun oldukları lise türüne göre nasıl değişmektedir?
- 4- Ölçme değerlendirme araç ve yönteme ilişkin öğretmen adaylarının yeterlilik algıları nelerdir?
- 5- Okulöncesi öğretmen adaylarının fakültede öğrenmiş oldukları ölçme ve değerlendirme araç ve gereçlerini öğrencilerin davranışlarını değerlendirirken kullanma düzeylerine ilişkin yeterlilik algıları nelerdir?
- 6- Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmada eksikliklerini gidermeye ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel bir araştırmadır. Bu doğrultuda veri toplama tekniği olarak hem nicel hem nitel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma, nicel verilerin elde edilmesinden sonra, nitel verilerle desteklenmiştir. Araştırmada betimsel araştırma deseni olarak 'Durum Çalışması' deseninden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Cumhuriyet üniversitesi ve İnönü üniversitesi eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği bölümü 4.sınıf da öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmada, nicel boyut için, Cumhuriyet üniversitesi ve İnönü üniversitesi eğitim fakültesi, Okulöncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları çalışma grubu olarak belirlenmiş, tümüne ulaşılmaya çalışılmış ve 118 öğretmen adayından dönüt alınmış ve 'ulaşılabilir evren' yaklaşımını benimsenerek çalışma yürütülmüştür. Nitel boyut için ise 'maksimum çeşitlilik

örnekleme' esas alınarak, cinsiyet, üniversite ve mezun olunan lise türü değişkenleri açısından heterojen bir dağılım esas alınarak belirlenen 20 Öğretmen adayı örnekleme alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın nicel boyutu için veri toplama aracı olarak geliştirilen her iki anket, araştırma kapsamında çalışma grubu olarak belirlenen öğretmen adaylarına ulaştırılmış, çalışma grubunun hepsi alınmış ancak 118 öğretmen adayından geriye dönen verilerden işlemeye uygun olanlar analize alınmıştır.

Araştırmanın nitel boyutu için geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu örnekleme alınan 20 okulöncesi öğretmen adayına uygulanmadan önce, kendileriyle görüşülmüş ve görüşme verilerinin ses kayıt cihazı ve yazılı olarak alınmasında karara varılmıştır. Bu şekilde katılımcılar görüşme formlarına gönüllü olarak detaylı biçimde dönüt sağlamışlardır. Görüşme formları aracılığıyla elde edilen öğretmen adayı görüşleri, Ö1,Ö2,Ö3... harfi ile kodlanmıştır.

Verilerin Analizi

Nicel araştırma tekniklerine göre uygulanan anketler bilgisayar ortamında SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Değerlendirmelerde anlamlılık düzeyi p.05 temel alınmıştır.

Ölçme ve değerlendirme araç ve yonteme ilişkin görüş düzeyini saptamak için aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Aritmetik ortalama sonuçlarını değerlendirirken kullanılan ölçüt " Seçeneklere Göre Kodlanan Puan Aralığı"dır. Bunun için Tablo 3'te verilen $(4-1=3 \frac{3}{4}= 0.75$ hesabıyla) aralıklar kullanılmıştır.

Ayrıca ankette toplanan verilerde her boyuta ilişkin; cinsiyet, üniversite ve mezun oldukları lise türüne göre görüşlerde bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla Cramer's V testi yapılmıştır.

Nitel araştırma tekniklerine göre görüşme formu yaklaşımıyla veriler toplanmıştır. Öğretmen adayları ile birebir görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelere katılan öğretmen adaylarının bir kısmı ses kayıt cihazı kullanılmasında sakınca görmezken bir kısmı ses kaydı alınmasına izin vermemişlerdir. Ses kayıt cihazı kullanılmadan alınan veriler araştırmacı tarafından notların alınmasıyla elde edilmiştir. Ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiş veriler ayrıntılı bir halde yazılı doküman haline getirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir.

BULGULAR**1. Alt Problem**

Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri cinsiyete göre nasıl değişmektedir?

Tablo-6: Cinsiyet Değişkenine Göre Cramer's V sonuçları

Sorular	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V			
S1	,736	S7	,088	S13	,006	S19	,462
S2	,861	S8	,471	S14	,478	S20	,851
S3	,050	S9	,198	S15	,619	S21	,141
S4	,011	S10	,540	S16	,479	S22	,087
S5	,093	S11	,481	S17	,396		
S6	,039	S12	,045	S18	,900		

p<.05

Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin öğretmen adaylarının yeterlik algılarını belirlemeye yönelik uygulanan anket sonuçlarına göre, S3 (Kısa cevaplı testler soruları hazırlayabilme), S4 (Doğru-yanlış test soruları hazırlayabilme), S6 (Eşleştirmeli test soruları hazırlayabilme), S12(Oyun gözlem formu hazırlayabilme), S13 (Sistemik gözlem formu hazırlayabilme) cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişkiler S3(Kısa cevaplı testler soruları hazırlayabilme), S6(Eşleştirmeli test soruları hazırlayabilme), S12(Oyun gözlem formu hazırlayabilme), S13'de (Sistemik gözlem formu hazırlayabilme) kızlar ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Ancak S4'de (Doğru-yanlış test soruları hazırlayabilme), ise erkeklerin yeterlik algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

2. Alt Problem

Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri üniversiteye göre nasıl değişmektedir?

Tablo-7: Üniversite Değişkenine Göre Cramer's V Sonuçları

Sorular	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V			
S1	,107	S7	,182	S13	,969	S19	,221
S2	,210	S8	,044	S14	,945	S20	,010
S3	,105	S9	,610	S15	,260	S21	,602
S4	,202	S10	,000	S16	,051	S22	,637
S5	,000	S11	,001	S17	,638		
S6	,153	S12	,721	S18	,007		

p<.05

Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin öğretmen adaylarının yeterlik algılarını belirlemeye yönelik uygulanan anket sonuçlarına göre, S5 (*Çoktan seçmeli test soruları hazırlayabilme*), S8 (*Proje değerlendirmelerini yapabilme*), S10 (*Yapılandırılmış grid yöntemi ile değerlendirme yapabilme*), S11(*Tutum ölçeği hazırlayabilme*), S18(*Tanılayıcı dallanmış ağaç hazırlayabilme*), S20(*Dereceli puanlama anahtarı (Rubric) hazırlayabilme*) üniversite değişkenine göre Cumhuriyet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adayları ile İnönü üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiler S5(*Çoktan seçmeli test soruları hazırlayabilme*), S8(*Proje değerlendirmelerini yapabilme*), S10 (*Yapılandırılmış grid yöntemi ile değerlendirme yapabilme*), S11(*Tutum ölçeği hazırlayabilme*), S18(*Tanılayıcı dallanmış ağaç hazırlayabilme*), ve S20'de (*Dereceli Puanlama anahtarı (Rubric) hazırlayabilme*) İnönü üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Cumhuriyet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarından ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

3. Alt Problem

Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin görüşleri mezun oldukları lise türüne göre nasıl değişmektedir?

Tablo-8: Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Cramer's V Sonuçları

Sorular	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V	Cramer's V
S1	,849	S7 ,137	S13 ,112	S19 ,312
S2	,669	S8 ,160	S14 ,047	S20 ,432
S3	,848	S9 ,106	S15 ,214	S21 ,655
S4	,822	S10 ,039	S16 ,611	S22 ,013
S5	,730	S11 ,425	S17 ,341	
S6	,017	S12 ,570	S18 ,492	

p<.05

Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin öğretmen adaylarının yeterlik algılarını belirlemeye yönelik uygulanan anket sonuçlarına göre, S6 (*Eşleştirmeli test soruları hazırlayabilme*), S10(*Yapılandırılmış grid yöntemi ile değerlendirme yapabilme*), S14(*Akran değerlendirme formu hazırlayabilme*), S22(*Kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporları hazırlayabilme*) mezun oldukları lise türü değişkenine göre genel lise, meslek lisesi ve anadolu lisesi mezunu öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiler S6(*Eşleştirmeli test soruları hazırlayabilme*), S10(*Yapılandırılmış grid yöntemi ile değerlendirme yapabilme*), S14(*Akran değerlendirme formu hazırlayabilme*), S22(*Kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporları hazırlayabilme*) genel liseden mezun olan öğretmen adaylarının meslek lisesi ve anadolu lisesinden mezun olan

öğretmen adaylarından ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterlik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

4. Alt Problem

Ölçme Değerlendirme Araç ve Yönteme İlişkin Öğretmen Adaylarının Yeterlilik Algıları Nelerdir?

Tablo-9: Ölçme Değerlendirme Araç ve Yönteme İlişkin Öğretmen Adaylarının Yeterlilik Algısı Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Değerlerinin Dağılımı

	Yeterli Değilim		Az Yeterliyim		Yeterliyim		Tamamen Yeterliyim		Aritmetik Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Yazılı Sınav soruları hazırlayabilme	11	9.32	20	16.94	69	58.44	18	15.25	2.79
Sözlü sınav soruları hazırlayabilme	5	4.23	34	28.81	58	49.15	21	17.79	2.80
Kısa cevaplı testler Soruları Hazırlayabilme	5	4.23	24	20.33	69	58.47	20	16.94	2.88
Doğru-Yanlış test soruları hazırlayabilme	3	2.54	20	16.94	63	53.38	32	27.11	3.05
Çoktan seçmeli test soruları hazırlayabilme	7	5.93	44	37.28	48	40.67	19	16.10	2.66
Eşleştirmeli test soruları hazırlayabilme	6	5.08	33	27.96	57	48.30	22	18.64	2.80
Performans değerlendirmelerini yapabilme	12	10.16	51	43.22	40	33.89	15	12.71	2.49
Proje değerlendirmelerini yapabilme	18	15.25	46	38.98	40	33.89	14	11.86	2.42
Ürün seçki dosyasına (portfolyo) dayalı değerlendirme yapabilme	12	10.16	45	38.13	32	35.59	19	16.10	2.37
Yapılandırılmış Grid	40	33.89	47	39.83	23	19.49	8	6.77	1.99

yöntemi ile değerlendirme yapabilme											
Tutum ölççeği	33	27.96	48	40.67	28	23.72	9	7.62	2.11		
hazırlayabilme											
Oyun Gözlem formu	11	9.32	51	43.22	28	23.72	28	23.72	2.38		
hazırlayabilme											
Sistemik Gözlem formu	23	19.49	59	50.00	21	17.79	15	12.71	2.22		
hazırlayabilme											
Akran değerlendirme formu	16	13.55	47	39.83	30	25.42	25	21.18	2.62		
hazırlayabilme											
Öğretmen Öz değerlendirme formu	16	13.55	58	49.15	26	22.03	18	15.25	2.35		
hazırlayabilme											
Değerlendirmede kavram haritalarını kullanabilme	14	11.86	38	32.20	44	37.28	22	18.64	2.62		
hazırlayabilme											
Gelişim Kontrol listesi	14	11.86	56	47.45	28	23.72	20	16.94	2.14		
hazırlayabilme											
Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	39	33.05	39	33.05	28	23.72	12	10.16	2.11		
hazırlayabilme											
Kelime ilişkilendirme tekniği ile değerlendirme yapabilme	20	16.94	48	40.67	33	27.96	17	14.40	2.39		
hazırlayabilme											
Dereceli Puanlama anahtarı (Rubric)	20	16.94	44	37.28	27	22.88	17	14.40	2.26		
hazırlayabilme											
Anekdöt Kayıtları	22	18.64	55	46.61	26	22.03	15	12.71	2.17		
Hazırlayabilme											
Kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporları	16	13.55	54	45.76	28	23.72	20	16.94	2.12		
hazırlayabilme											

Tablo incelendiğinde okulöncesi öğretmen adaylarının verilen ölçme değerlendirme araçlarını kullanabilmedeki yeterliliklerine ilişkin olarak okulöncesi eğitimde öğrenim gören 36-60 ay çocukların davranışı değerlendirmek için kullanılması gereken anekdot kayıtları ($\bar{x}=2.17$), kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporlarını ($\bar{x}=2.12$), gelişim kontrol listesini ($\bar{x}=2.14$), öğretmen öz değerlendirme ($\bar{x}=2.35$), sistematik gözlem ($\bar{x}=2.22$), oyun gözlem formu ($\bar{x}=2.38$), tutum ölççeği ($\bar{x}=2.11$), ve ürün seçki dosyası (portfolyo) hazırlayabilme ve kullanabilme ($\bar{x}=2.37$) yeterlilik algılarının az düzeyde yeterli oldukları görülmüştür.

Öğretmen adayları Performans değerlendirmelerini ($\bar{x}=2.49$), proje değerlendirmelerini ($\bar{x}=2.42$), tanılayıcı dallanmış ağaç ($\bar{x}=2.11$), kelime ilişkilendirme

tekniki($\bar{x}=2.39$) ve dereceli puanlama anahtarı($\bar{x}=2.26$) hazırlayabilme ve kullanabilme yeterlilik algılarının az düzeyde yeterli oldukları görülmüştür.

Öğretmen adayları yazılı sınav($\bar{x}=2.79$), sözlü sınav($\bar{x}=2.80$), kısa cevaplı testler($\bar{x}=2.88$), Doğru yanlış testler($\bar{x}=3.05$), çoktan seçmeli testler($\bar{x}=2.66$), eşleştirmeli testler($\bar{x}=2.80$), akran değerlendirme ($\bar{x}=2.62$) ve kavram haritalarını ($\bar{x}=2.62$) hazırlayabilme ve kullanabilme yeterlilik algılarının yeterli düzeyde oldukları görülmüştür.

Tablo-10: Ölçme Değerlendirme Araç ve Yönteme İlişkin Öğretmen Adaylarının Yeterlilik Algılarına ilişkin Nitel Görüşleri

Öğretmen Adaylarının Görüşleri	Kaynak	f
Ölçme ve değerlendirme dersinde öğrendiğimiz bilgiler yetersiz	(Ö1)(Ö2)(Ö5)(Ö6)(Ö7)(Ö9) (Ö12) (Ö15)(Ö18)(Ö20)	10
Yazılı, sözlü, kısa cevaplı ve doğru yanlış sınavları öğrendik	(Ö2) (Ö7) (Ö8) (Ö12) (Ö16) (Ö17) (Ö18) (Ö19) (Ö20)	9
Okulöncesi öğretmenliğe yönelik olarak yöntem ve teknikleri derste öğrenmedik	(Ö3) (Ö6) (Ö7) (Ö14) (Ö15) (Ö18) (Ö19)	7
Birçok kazanım sağladı. Portfolyo, kavram haritası, anekdot, gözlem gibi..	(Ö4) (Ö5) (Ö12) (Ö13) (Ö18) (Ö19)	6
Kontrol listesi, Rubricler ve portfolyoları teorik olarak öğrendim. fakat uygulamasını yapamam.	(Ö6) (Ö7) (Ö2) (Ö3) (Ö15) (Ö18)	6
Okulda aldığım ölçme ve değerlendirme dersini içeriğine uygun olarak işleyemedik.	(Ö3) (Ö8) (Ö9) (Ö15) (Ö18)	5
Branşımıza yönelik ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri teorik olarak gördük uygulama yapabileme imkânımız olmadı.	(Ö2) (Ö6) (Ö9) (Ö19)	4

Ölçme ve değerlendirme dersi kapsamında öğrendiğiniz ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin size ne gibi kazanımları oldu? Sorusuna verilen cevaplarda “Ölçme ve değerlendirme dersinde öğrendiğimiz bilgiler yetersiz (f=10), yazılı, sözlü, kısa cevaplı ve doğru yanlış sınavları öğrendik (f=9), okulöncesi öğretmenliğe yönelik olarak yöntem ve teknikleri derste öğrenmedik (f=7), birçok kazanım sağladı. Portfolyo, kavram haritası, anekdot, gözlem gibi..(6), Kontrol listesi, rubricler ve portfolyoları teorik olarak öğrendim fakat uygulamasını yapamam (f=6), Okulda aldığım ölçme ve değerlendirme dersini içeriğine uygun olarak işleyemedik

(f=5), Branşımıza yönelik ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri teorik olarak gördük uygulama yapabileme imkanımız olmadı (f=4)’’ gibi ifadelerin vurgulandığı görülmektedir.

Öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan yapılan alıntılarda (Ö7), (Ö15) ve (Ö18) şu şekilde ifadelerde bulunmuştur.

(Ö7) *3.sınıfta ölçme ve değerlendirme dersini aldık. Öğretmen olduğumda öğrendiğimiz bilgilerin işime yarayacağını düşünüyordum. Staja başladığımızda öğrendiğimiz ölçme yöntemleri ile okuldaki ölçme yöntemlerinin çok farklı olduğunu gördüm.*

(Ö15) *Ben ölçme ve değerlendirme dersinde 36-72 ay çocukların gelişim özelliklerini dikkate alacak şekilde ölçme yöntemlerini öğreneceğimi düşünüyordum fakat yazılı, sözlü sınav ve çoktan seçmeli testleri vb. istatistiksel işlemleri işleyince öğrendiğim bilgileri öğretmen olduğumda kullanamayacağımı anladım.*

(Ö18) *Okul öncesi programından anlayan bir hocalarımız yok. Hocalarımız ders kitabında yer alan bilgileri aktarmaya çalışıyorlar. Ben Okulöncesi öğrencilerine yönelik olarak hazırlanmış ölçme ve değerlendirme kitaplarının olmasını ve bu kitapların derste kullanması gerekir.*

5. Alt Problem

Okulöncesi öğretmen adaylarının fakültede öğrenmiş oldukları ölçme ve değerlendirme araç ve gereçlerini okulöncesi öğrencilerin davranışlarını değerlendirirken kullanma düzeylerine ilişkin yeterlilik algıları nelerdir?

Tablo-11: Okulöncesi öğretmen adaylarının fakültede öğrenmiş oldukları ölçme ve değerlendirme araç ve gereçlerini öğrencilerin davranışlarını değerlendirirken kullanma düzeyleri

Öğretmen Adaylarının Görüşleri	Kaynak	f
Kullanamayız, çünkü okulöncesi öğretmeni olarak 36-72 ay arasındaki çocuklar okuma yazma bilmiyor. Yazı gerektiren araçlarla nasıl davranışlarını ölçeriz.	(Ö3)(Ö4)(Ö7)(Ö8)(Ö9) (Ö12)(Ö13)(Ö15)(Ö16) (Ö18) (Ö19) (Ö20)	12
Ölçme ve değerlendirme dersinde test yöntemleri ve istatistiksel işlemleri öğrendim	(Ö1) (Ö4) (Ö7)(Ö10) (Ö12) (Ö13) (Ö15) (Ö16) (Ö18) (Ö20)	10
Yeterince ölçme ve değerlendirme dersini alamadık bu nedenle öğrencilerin davranışlarını objektif olarak değerlendiremem.	(Ö1)(Ö3)(Ö4)(Ö6)(Ö7) (Ö9)(Ö12)(Ö16)(Ö18)	9
Portfolyo değerlendirmeyi çocukların gelişimlerini izlemek amacıyla kullanabilirim.	(Ö6)(Ö11)(Ö14)(Ö17) (Ö20)	5
Öğrendiğimiz araç ve yöntemler okulöncesi öğrencilerini değerlendirmek için pek uygun değil.	(Ö2) (Ö5) (Ö9)	3

Bazı teknikleri kullanabilirim bazı teknikleri kullanamam (Ö19)	1
---	---

Bu kazanımların okulöncesi öğrencilerin davranışlarını değerlendirirken kullanıp kullanamayacağınız hakkında düşünceleriniz nelerdir? Sorusuna verilen cevaplarda “Kullanamayız, çünkü okulöncesi öğretmeni olarak 36-72 ay arasındaki çocuklar okuma yazma bilmiyor. Yazı gerektiren araçlarla nasıl davranışlarını ölçeriz (f=12), ölçme ve değerlendirme dersinde test yöntemleri ve istatistiksel işlemleri öğrendim (f=10), yeterince ölçme ve değerlendirme dersini alamadık bu nedenle öğrencilerin davranışlarını objektif olarak değerlendiremem (f=9), Portfolyo değerlendirmeyi çocukların gelişimlerini izlemek amacıyla kullanabilirim (f=5) gibi ifadelerin en yüksek vurgulandığı ifadeler olarak görülmektedir. Öğrendiğimiz araç ve yöntemler okulöncesi öğrencilerini değerlendirmek için pek uygun değil (f=3), Bazı teknikleri kullanabilirim bazı teknikleri kullanamam (f=1) gibi ifadelerinin ise en az vurgulanan ifadeler olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan yapılan alıntılarda (Ö2) ve (Ö7) şu şekilde ifadelerde bulunmuştur.

(Ö7) Kullanamayız, çünkü okulöncesi öğretmeni olarak 36-72 ay arasındaki çocuklara eğitim vereceğiz. Biz ölçme ve değerlendirme dersinde yazılı, kısa cevaplı, doğru yanlış ve çoktan seçmeli test gibi öğrencilerin yazılı olarak cevap verecekleri sınavları gördük.

(Ö2) Ben kendim olarak okulda öğrendiğimiz ölçme ve değerlendirme dersindeki bilgileri öğretmen olarak kullanmam çok zor. Ancak öğretmen olduğumuzda deneme yanılma yoluyla bazı teknikleri kullanabileceğimize inanıyorum.

6. Alt Problem

Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmada eksikliklerini gidermeye ilişkin görüşleri nelerdir?

Tablo-12: Okulöncesi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmada eksikliklerini gidermeye ilişkin görüşleri

Öğretmen Adaylarının Görüşleri	Kaynak	F
Deneyimli olan okulöncesi öğretmenlerden yardım almak istiyorum	(Ö3) (Ö4) (Ö7)(Ö11) (Ö12) (Ö13) (Ö15) (Ö17) (Ö18) (Ö20)	10
Öğretmen olduğumuzda hizmet içi eğitim almayı düşünüyorum	(Ö4) (Ö5) (Ö7) (Ö10) (Ö14) (Ö15) (Ö17)	7
Okulöncesi eğitimde yüksek lisans yapmak istiyorum.	(Ö8) (Ö12) (Ö20)	3

Okulöncesi eğitimle ilgili kitapları okuyarak (Ö1) (Ö2)	2
Öğretmen olduğumda gerekli olan formları okuyarak (Ö6) (Ö19)	2

Okulöncesi öğretmen adayı olarak öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun davranışı ölçmek konusunda kendinizi yeterli görüyor musunuz? Yeterli görmüyorsanız bu eksiklikleri gidermek için neler yapmayı düşünüyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplarda “Deneyimli olan okulöncesi öğretmenlerden yardım almak istiyorum (f=10), Öğretmen olduğumuzda hizmet içi eğitim almayı düşünüyorum (f=7) gibi ifadelerin en yüksek vurgulandığı ifadeler olarak görülmektedir. Okulöncesi eğitimde yüksek lisans yapmak istiyorum (f=3), Okulöncesi eğitimle ilgili kitapları okuyarak (f=2), Öğretmen olduğumda gerekli olan formları okuyarak (f=2) ” gibi ifadelerin ise en az vurgulanan ifadeler olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan yapılan alıntılarda (Ö11) şu şekilde ifadelerde bulunmuştur.

(Ö11)Ben şahsım olarak bölümde aldığımız ölçme ve değerlendirme dersinde genel olarak bilgiler verildi. Okullara staj yapmaya gittiğimizde rehber öğretmenlerden çocukların gelişim özelliklerine göre ölçmenin nasıl yapıldığını gördük ve bazı uygulamaları bize yaptırıldıklarında öğrendik.

SONUÇ

“Cinsiyet” değişkenine göre, kısa cevaplı, doğru-yanlış, eşleştirmeli, oyun gözlem formu, sistematik gözlem formu cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişkiler kısa cevaplı, eşleştirmeli test, oyun gözlem formu, sistematik gözlem formu hazırlayabilme kızlar ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak doğru-yanlış test soruları hazırlayabilme ise erkeklerin yeterlik algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

“Öğrenim görülen üniversite” değişkenine göre çoktan seçmeli test, proje, yapılandırılmış grid, tutum ölçeği, tanılayıcı dallanmış ağaç, dereceli puanlama anahtarı (rubric) hazırlayabilme Cumhuriyet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adayları ile İnönü üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişkiler çoktan seçmeli test, proje, yapılandırılmış grid yöntemi, tutum ölçeği, tanılayıcı dallanmış ağaç ve dereceli puanlama anahtarı (rubric) hazırlayabilme İnönü üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Cumhuriyet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarından ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

“Mezun olunan lise” değişkenine göre eşleştirmeli test, yapılandırılmış grid yöntemi, akran değerlendirme formu, kazanım değerlendirme formları ve gelişim

raporları hazırlayabilme) mezun oldukları lise türü değişkenine göre genel lise, meslek lisesi ve anadolu lisesi mezunu öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiler eşleştirmeli test, yapılandırılmış grid yöntemi ile değerlendirme yapabilme), akran değerlendirme formu, kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporları hazırlayabilme genel liseden mezun olan öğretmen adaylarının meslek lisesi ve anadolu lisesinden mezun olan öğretmen adaylarından ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine ilişkin yeterliklerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Okulöncesi öğretmen adaylarının verilen ölçme değerlendirme araçlarını kullanabilmedeki yeterlilik algılarına ilişkin olarak okulöncesi eğitimde öğrenim gören 36-72 ay çocukların davranışı değerlendirmek için kullanılması gereken anekdot kayıtları, kazanım değerlendirme formları ve gelişim raporlarını), gelişim kontrol listesini, öğretmen öz değerlendirme, sistematik gözlem, oyun gözlem formu, tutum ölçeği, ve ürün seçki dosyası (portfolyo) hazırlayabilme ve kullanabilme yeterlilik algılarının **az düzeyde** yeterli oldukları görülmüştür. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında okul öncesi eğitimde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarının öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme dersinde yeterince öğrenemedikleri ve kullanamadıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen adayları performans değerlendirmelerini, proje değerlendirmelerini, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme tekniği ve dereceli puanlama anahtarı hazırlayabilme ve kullanabilme yeterlilik algılarının **az düzeyde** yeterli oldukları görülmüştür. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının da ölçme ve değerlendirme dersinde yeterince öğrenemedikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen adayları yazılı sınav, sözlü sınav, kısa cevaplı, doğru yanlış, çoktan seçmeli, eşleştirmeli testler, akran değerlendirme ve kavram haritalarını hazırlayabilme ve kullanabilme yeterlilik algılarının **yeterli düzeyde** oldukları görülmüştür. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında okulöncesi eğitimin ölçme ve değerlendirme dersinde geleneksel ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin daha fazla öğretildiği söylenebilir.

Nitel çalışmada da “ölçme ve değerlendirme dersinde öğrendikleri bilgilerin yetersiz olduğunu, yazılı, sözlü, kısa cevaplı ve doğru yanlış sınavları öğrendiklerini, okulöncesi öğretmenliğe yönelik olarak yöntem ve teknikleri derste öğrenmediklerini, portfolyo, kavram haritası, anekdot, gözlem gibi., kontrol listesi ve rubricleri teorik olarak öğrendiklerini fakat uygulamasını bilmediklerini, okulda ölçme ve değerlendirme dersini içeriğine uygun olarak işleyemedikleri gibi ifade etmektedirler.

Okulöncesi öğretmen adaylarının fakültede öğrenmiş oldukları ölçme ve değerlendirme araç ve gereçlerini öğrencilerin davranışlarını değerlendirirken

kullanma düzeyleri nelerdir? sorusuna verilen cevaplarda çalışmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu öğrendikleri bilgileri kullanamayacaklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun davranışı ölçmek konusunda kendilerini yeterli görmeyen öğretmen adayları, deneyimli olan okulöncesi öğretmenlerden yardım almak istediklerini, öğretmen olduklarında hizmet içi eğitim almayı düşündükleri ve okulöncesi eğitimde yüksek lisans yapmak istediklerini belirtmişlerdir.

5.2. Öneriler

1. Okulöncesi öğretmen adaylarının 36-72 ay gelişim özelliklerine uygun olarak davranışlarını ölçmek ve değerlendirmek için kullanılması gereken ölçme ve değerlendirme araç ve gereçleri öncelikle öğretilmesi gerekmektedir.

2. YÖK'ün okulöncesi öğretmenliği ders programlarında yer alan Ölçme ve değerlendirme dersinin içeriği 36-72 ay gelişim özelliklerine uygun olarak yeniden güncellenmeli ve gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.

3. Okulöncesi Öğretmen adaylarının çocukların davranışlarının nasıl değerlendirileceği konusunda bilgilendirmek amacıyla ölçme ve değerlendirme uzmanları çalışma yapılmalıdır.

4. Okulöncesi öğretmen yetiştirme programlarının ölçme ve değerlendirme dersine okulöncesi öğretmenliği bölümü mezunu olup ölçme değerlendirme alanında yüksek lisans ve doktora yapmış öğretim elemanlarının girmesi sağlanmalıdır.

5. Ölçme ve değerlendirme dersinin ders saati artırılmalı, bu dersin teorisi fakültede verilmeli ve uygulaması da ana okullarda yapılmalıdır.

6. Bu araştırma Cumhuriyet üniversitesi ve İnönü üniversitesi eğitim fakültesi okulöncesi öğretmen adaylarıyla sınırlıdır. Diğer üniversitelerin okulöncesi öğretmeliği bölümü öğrencileriyle ve mezun olup çalışan öğretmenler üzerinde yeni çalışmalar yapılmalıdır.

7. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre eğitim fakültelerinde ölçme ve değerlendirme derslerini veren öğretim elemanları ile verdikleri bu ders kapsamında ölçme ve değerlendirme yaklaşım tekniklerine ne kadar önem verdiklerine ve verilmesi gereken öneminin ne olduğuna yönelik nicel ve nitel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

ADANALI, Kamuran (2008). *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Alternatif Değerlendirme 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Eğitiminin Alternatif Değerlendirme Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana, Turkey.

- AKÇADAĞ, Tuncay(2010). Öğretmenlerin İlköğretim Programındaki Yöntem Teknik Ölçme ve Değerlendirme Konularına İlişkin Eğitim İhtiyaçları. *Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilig Dergisi* sayı 53:29-50.
- BAL, Ayten Pınar(2009). *İlköğretim Beşinci Sınıf Matematik Öğretiminde Uygulanan Ölçme Ve Değerlendirme Yaklaşımlarının Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana, Turkey.
- ÇAKAN, Mehtap (2004). Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 37. sayı: 2, 99-114
- ÇELİKKAYA, Tekin (2008). *Yapılandırmacı Yaklaşımın Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarı. Tutum ve Kalıcılığa Etkisi (5.Sınıf örneği)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Atatürk Üniversitesi. Erzurum. Turkey.
- ÇELİKKAYA, Tekin ve ark. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ölçme-Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeyleri ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Ahi Evrem Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 11,Sayı 1. Nisan 2010,Sayfa 57-76.
- ÇOKLAR, Ahmet Naci, VURAL, Levent, ŞAHİN, ŞAHİN, Yusuf Levent (2009). Öğretmen adaylarının uygulayabilecekleri ölçme-değerlendirme yaklaşımları ile ölçme değerlendirme amaçlı teknoloji kullanım öz yeterlikleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl :2, Sayı: 3, Aralık.
- DEMİREL, Özcan.(2005). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara. Pegem A Yayıncılık
- DURMUŞÇELEBİ, Mustafa ve AKKAYA, Dilek (2011). 2006 Okulöncesi Eğitim Programının Uygulanmasının Öğretmen Görüşlerine göre Değerlendirilmesi (Kayseri İli Örneği). *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı:31 255-272.
- GEDİKOĞLU, Tokay(2005). "Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri". *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1. Sayı 1, s. 77.
- GÜVEN, Gülçin ve AZKESKİN, Kadriye Efe (2010). *Erken Çocukluk Eğitimi*. İbrahim H.Diken (Ed). Ankara: Pegem Yayınevi
- MEB(2006). *Okulöncesi eğitim programı (36-72 aylık çocuklar için)*. T. Gürkan, G.Haktanır (Ed.), MEB Yayınları: Ankara.
- MEB(2002). *Öğretmen Yeterlilikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara: MEB Yayınları.

- MEB(2008). *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara: MEB Yayınları.
- TAŞPINAR, Mehmet (2010). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemleri*.(4.Baskı). Ankara: Data Yayınevi.
- TURGUT, M. Fuat (1984). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*.(4.Baskı). Ankara: Saydam Matbaacılık.
- TURGUT, M. Fuat. ve BAYKUL, Yaşar. (2012). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. 4. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- SEFER, Derya Gündüz (2006), *Matematik dersinde problem çözme becerilerinin dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi.Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara, Turkey
- SENEMOĞLU, Nuray (1994). "Okulöncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlikleri Kazandırmalıdır". *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 10, s. 21 -30.